

Đánh giá các khu bảo tồn cá tại Lào

Trình bày:
Sinsamout OUNBOUNDISANE | Nhà sinh vật học thủy sản
Tài trợ bởi:
Quỹ Sinh thái Trọng yếu

FCZ là gì?

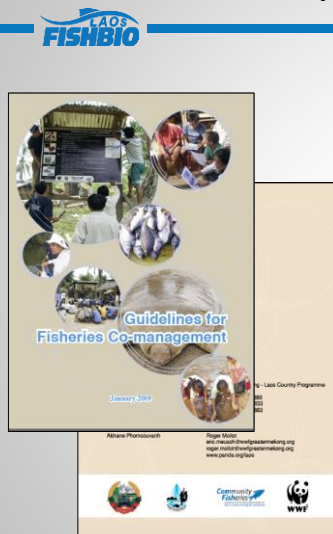
- **Khu bảo tồn cá (Fish Conservation Zones - FCZ)** = các khu vực hạn chế hoặc cấm hoàn toàn các hoạt động đánh bắt cá
- Mục đích: nhằm bảo toàn lượng cá, bảo vệ sinh kế và an ninh lương thực
- Luật Nghề cá Lào (2009): Là khung pháp lý cho hoạt động đồng quản lý FCZ
- Trách nhiệm được chia sẻ giữa cộng đồng và chính quyền địa phương
- Hiện nay tại Lào đã có hơn 1.000 FCZ

Các tổ chức hỗ trợ thành lập FCZ tại Lào

Sổ tay thành lập FCZ

- Sổ tay hướng dẫn năm 2009 do DLF và WWF thực hiện
- Hướng dẫn từng bước thiết lập khu vực FCZ đồng quản lý mới
- Tham vấn cộng đồng, xây dựng và thông qua các quy định, ký kết thành lập, thực thi bảo tồn
- Bước tiếp theo: Đánh giá FCZ

Đánh giá là bước quan trọng trong quản lý nghề cá

“Mục tiêu [của FCZ] được xác định và đồng thuận bởi cộng đồng địa phương, do đó sự tham gia của các thành viên cộng đồng là vô cùng quan trọng trong các hoạt động định kỳ nhằm **rà soát mức độ hiệu quả các quy định** để đạt được những mục tiêu này.”

Các bước chính trong xây dựng các quy định quản lý tài nguyên thủy sản có sự tham gia

Các công cụ cần thiết trong đánh giá FCZ

- Làm thế nào để biết FCZ có thành công hay không? Cách duy nhất là đánh giá
- Quản lý nghề cá không dừng lại ở việc thành lập FCZ
- Cần liên tục đánh giá và điều chỉnh các hoạt động quản lý
- Các công cụ là cần thiết để định hướng quy trình đánh giá FCZ

Đánh giá FCZ cũng giống như kiểm tra sức khỏe

1) Đưa trẻ đến gặp bác sĩ. Bác sĩ kiểm tra sức khỏe.

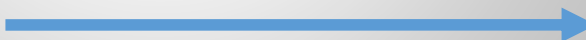
2) Bác sĩ sử dụng các công cụ tiêu chuẩn để kết luận xem đứa trẻ có khỏe mạnh hay không.

3) Bác sĩ đưa ra các khuyến cáo để cải thiện sức khỏe.

4) Lặp lại các bước kiểm tra sức khỏe khi trẻ lớn hơn.

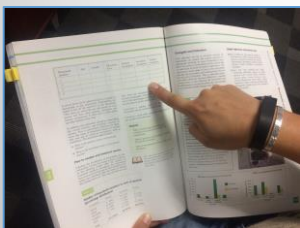

Mục tiêu Dự án mới: Phát triển sổ tay hướng dẫn giám sát FCZ tại Lào

Cải thiện việc áp dụng FCZ trong bảo tồn thủy sản và phục vụ sinh kế bền vững:

- Phát triển Sổ tay hướng dẫn bao gồm các thực tiễn đánh giá FCZ tốt nhất tại Lào
- Mang lại cơ hội kết nối cho các Tổ chức XHDS và các nhóm đồng quản lý nghề cá làm việc cùng FCZ

3 Giai đoạn Dự án từ 2016-2018

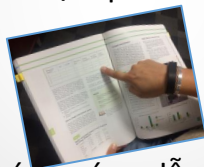
- **2016:** Phát triển khung đánh giá hiệu quả FCZ và phác thảo sổ tay hướng dẫn đánh giá FCZ tại Lào
- **2017:** Thử nghiệm khung phác thảo trong sổ tay hướng dẫn bằng cách đo các chỉ số tại 3 khu vực thử nghiệm FCZ
- **2018:** Chọn lọc, hoàn thiện và phân phát sổ tay hướng dẫn

Sản phẩm của Dự án: Sổ tay Hướng dẫn Đánh giá FCZ

- Sổ tay hướng dẫn là văn bản gồm nhiều trang. Công cụ này dự kiến sẽ hỗ trợ cộng đồng hoặc tổ chức trả lời câu hỏi: **“FCZ có thành công hay không?”**
- Sổ tay sẽ bao gồm danh sách các chỉ số khuyến khích sử dụng nhằm đánh giá hiệu quả của FCZ theo ba hạng mục:
 - Sinh thái
 - Kinh tế xã hội
 - Quản trị
- Sổ tay sẽ bao gồm các hướng dẫn áp dụng phương pháp đo lường các chỉ số trên tại hiện trường
- Sổ tay sử dụng tiếng Anh, được dịch sang tiếng Lào, có thể tìm thấy trên Internet.

Các lợi ích dự kiến

- Giúp các đơn vị quản lý FCZ sử dụng thời gian và công sức một cách hiệu quả nhất, thông qua việc xác định cách tiếp cận nào là thành công hay không thành công
- Giúp các tổ chức XHDS thu thập thông tin để thuyết phục các nhà tài trợ về giá trị của việc tiếp tục hỗ trợ FCZ
- Các bên liên quan có thể cung cấp dữ liệu cho sổ tay hướng dẫn để đảm bảo cuốn sổ tay có ích và phù hợp nhất
- Tăng cơ hội thông tin và chia sẻ bài học giữa các tổ chức có tham gia trong quản lý và đánh giá FCZ

The logo for LAOS FISHBIO, featuring the word "LAOS" in a small font above "FISHBIO" in a larger, bold font, with a stylized fish icon.The logo for LAOS FISHBIO, featuring the word "LAOS" in a small font above "FISHBIO" in a larger, bold font, with a stylized fish icon.

Đánh giá Hiệu quả của các FCZ

“Đánh giá” là gì?

- Đánh giá là một quá trình thu thập thông tin về hiệu quả của FCZ
- Việc đánh giá cần phải được thực hiện thường xuyên, không chỉ một lần
- Đánh giá cần được thực hiện thông qua đo lường các chỉ số đánh giá tính hiệu quả
 - **Chỉ số:** Là biến số định tính hoặc định lượng cụ thể, có liên hệ trực tiếp tới mục tiêu và mục đích quản lý được sử dụng nhằm đo lường tình trạng và xu hướng của hiệu quả quản lý

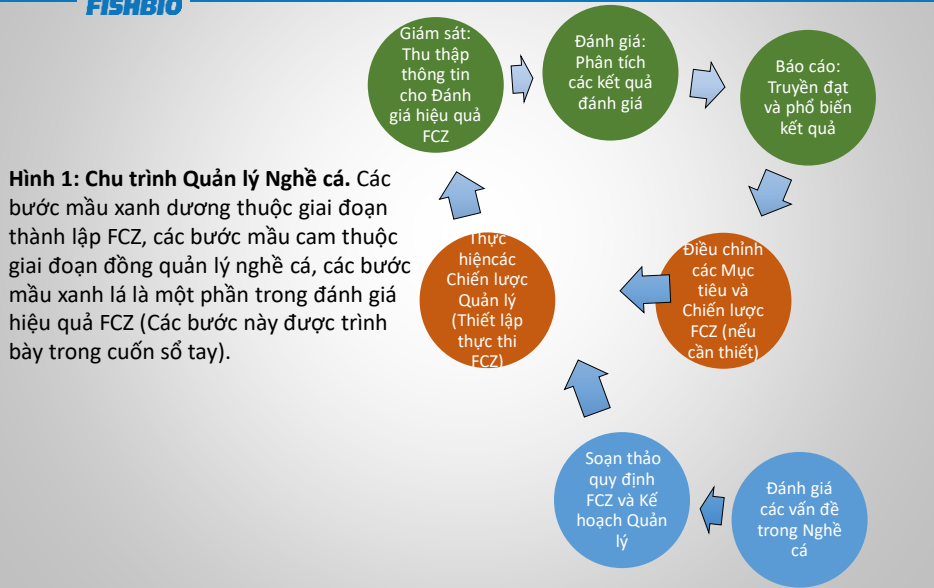
Tại sao phải đánh giá hiệu quả của FCZ?

- Thành lập FCZ là nỗ lực đáng kể, nhưng chưa đủ để đảm bảo được sự thành công
- Đánh giá là cần thiết để hiểu được liệu FCZ có đang được thực hiện như mong đợi
- Hiện trạng có thể thay đổi qua thời gian và vì vậy có thể xảy ra sai sót; đánh giá giúp rút ra bài học từ kinh nghiệm thực tiễn

Đánh giá hiệu quả FCZ

Cách tiến hành Đánh giá hiệu quả FCZ:

- **Giám sát: Thực hiện Đánh giá hiệu quả FCZ**
- **Bước 1:** Xác định mục tiêu và mục đích của FCZ
- **Bước 2:** Chọn chỉ số đo lường những mục tiêu và mục đích trên
- **Bước 3:** Lên kế hoạch đánh giá và lựa chọn phương pháp đo lường các chỉ số có liên quan
- **Bước 4:** Thu thập dữ liệu cho việc đánh giá

Cách tiến hành Đánh giá hiệu quả FCZ:

Đánh giá: Phân tích kết quả đánh giá

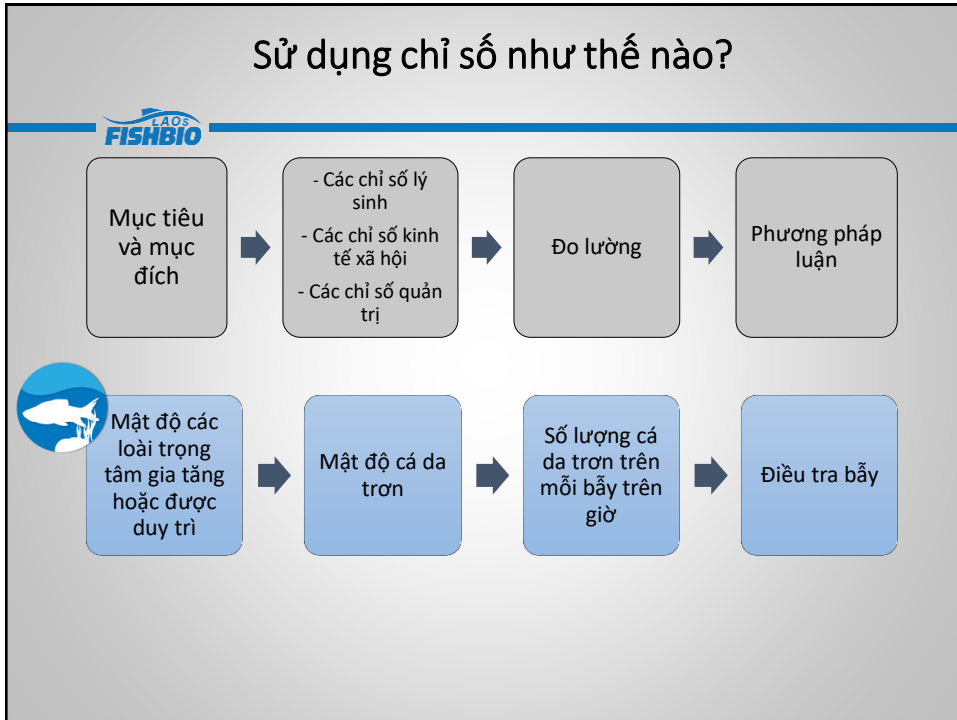
- **Bước 5:** Phân tích và đánh giá kết quả

Báo cáo: Truyền đạt và phổ biến kết quả

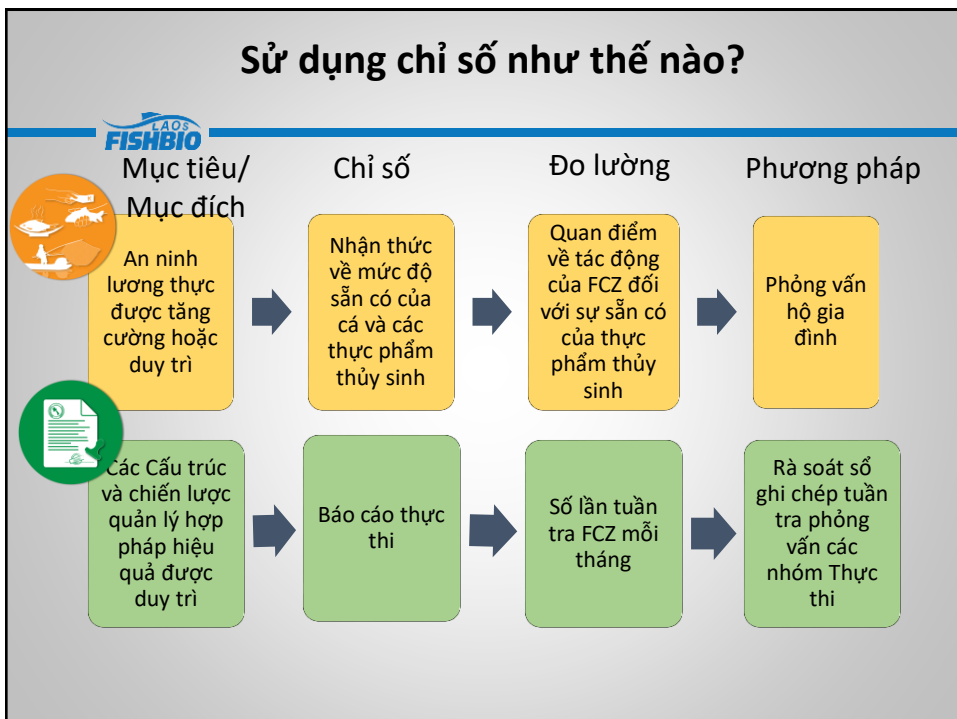
- **Bước 6:** Truyền đạt các kết quả đánh giá
- **Bước 7:** Đưa ra các khuyến nghị cập nhật chiến lược quản lý cho ủy ban quản lý nếu cần thiết

Sử dụng chỉ số như thế nào?

Sử dụng chỉ số như thế nào?

Kết luận

- Thành lập FCZ là nỗ lực đáng kể, nhưng chưa đủ để đảm bảo được hiệu quả bảo tồn và quản lý tài nguyên
- Đánh giá FCZ mang lại lợi ích cho cả cộng đồng, các đối tác XHDS và chính phủ
- Cần có mục tiêu và mục đích rõ ràng để chọn lựa chỉ số phù hợp
- Các chỉ số có ích cần phải: có thể đo lường được, chính xác, nhất quán, thận trọng, có liên quan, đơn giản và dễ hiểu
- Các chỉ số được sử dụng để đo lường hiệu quả của FCZ trong việc đạt tới các mục tiêu *sinh thái, kinh tế xã hội và quản trị*

